

Fruitteelt in Vlaanderen

Opdrachtteam i.s.m. Agentschap Landbouw &
Zeevisserij

Fruitteelt in Vlaanderen

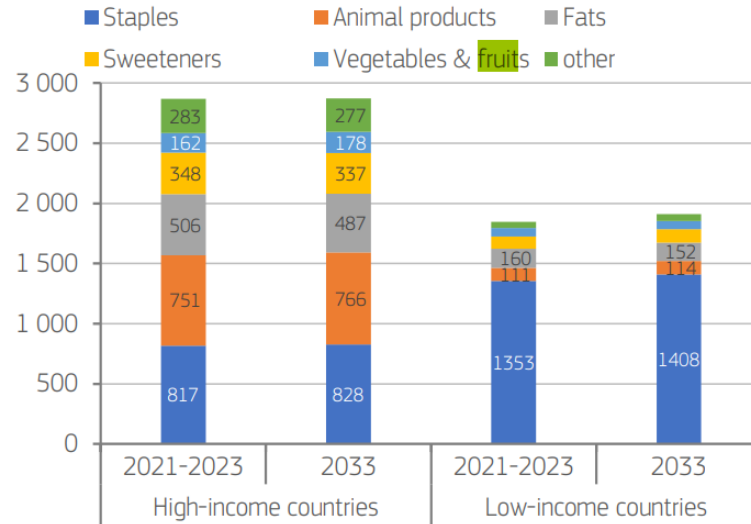

Inhoud

- Wat met de vraagzijde?
Mondiaal – EU - Vlaams
- Kenmerken fruitteelt
- Contouren van de
productieomgeving

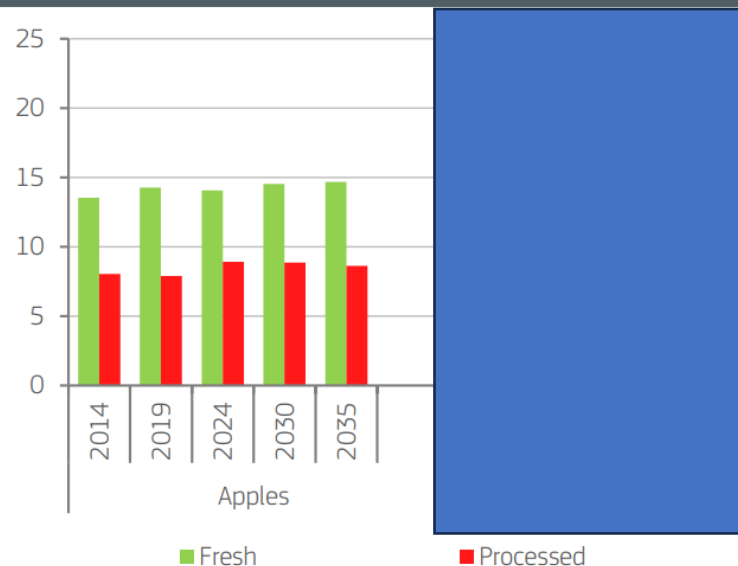
Kenmerken fruitteelt

GRAPH 1.10 Contribution of food groups to total daily per capita calorie food intake (kcal/day/person)

Source: DG Agriculture and Rural Development, based on OECD/FAO.

GRAPH 6.3 Consumption per capita of apples (kg)

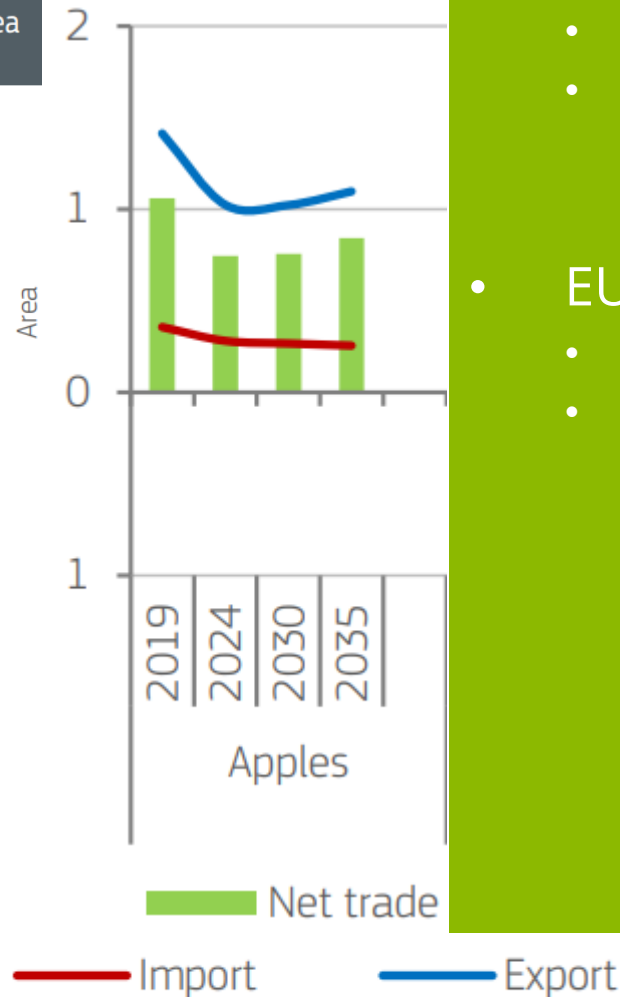
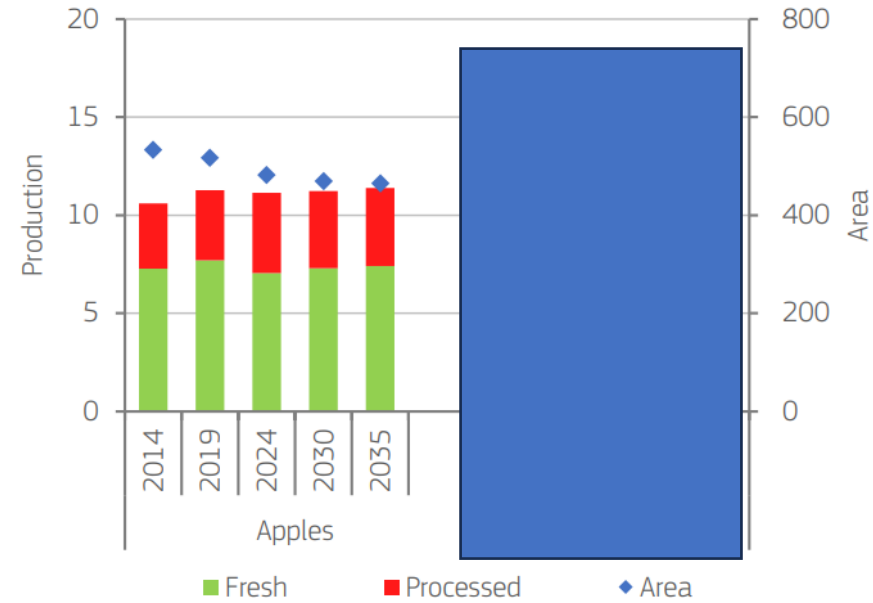

Mondiaal/EU

- Gezondheidsbewustzijn in hoge inkomenslanden + beleidsstimuli consumptie
→ fruit ↑
- EU-fruitconsumptie – 2035: (lichte) stijging tot 14,7 kg/capita (+ 0,4% per jaar)
<< nieuwe rassen

Kenmerken fruitteelt

GRAPH 6.1 EU apples production (million t) and area (1 000 ha)

Mondiaal/EU

- EU-appelproductie → ~ 11,4 mio ton (2035)
 - Areaal ↘
 - Opbrengsten ↗ < rassen, management
 - → 7,4 mio ton vers – 4 mio ton verwerkt
- EU-import appel ↘ / EU-export appel ↗
 - -0,9% per jaar / +0,6% per jaar (2020-24 → 2035)
 - < nieuwe rassen hoogkwalitatieve appels

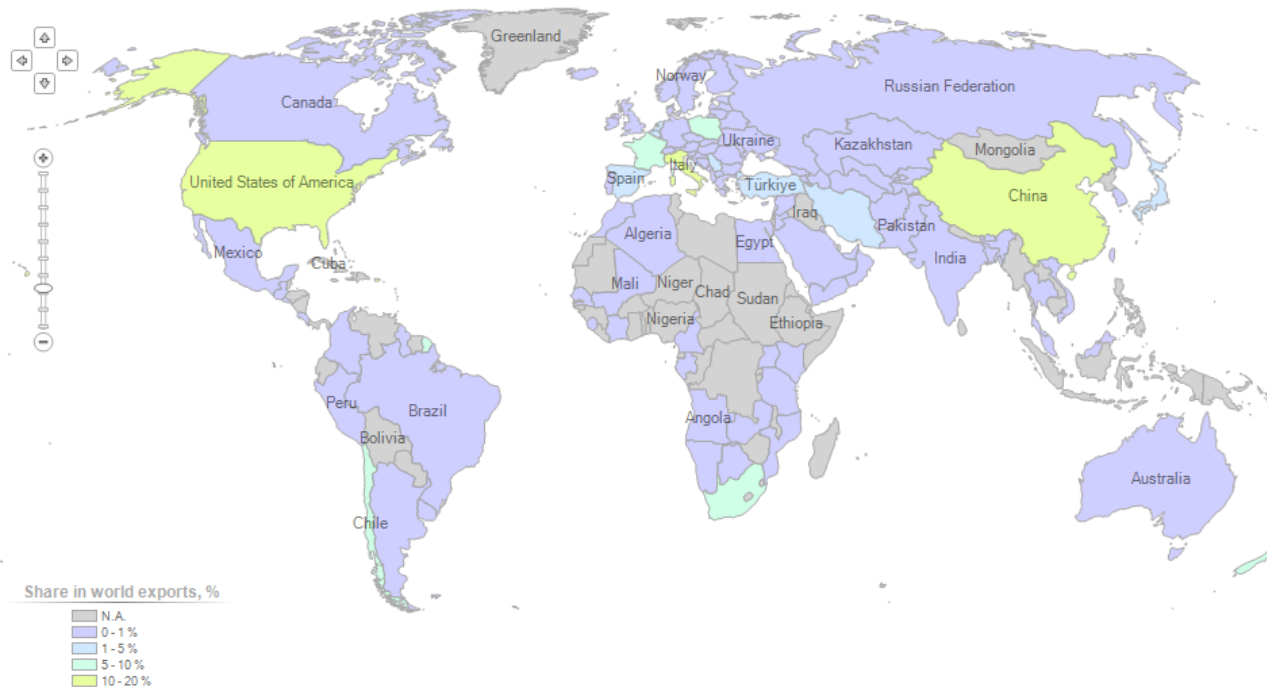
Kenmerken fruitteelt

Mondiaal/EU

- Wereldhandel verse appels (2024)
 - VS / China 14%
 - Chili 8%
 - PL / Z-Afr 7%
 - FR 6%
 - [BE 1%]
- Wereldhandel verse peren (2024)
 - China 21%
 - NL 19%
 - **BE 14%**

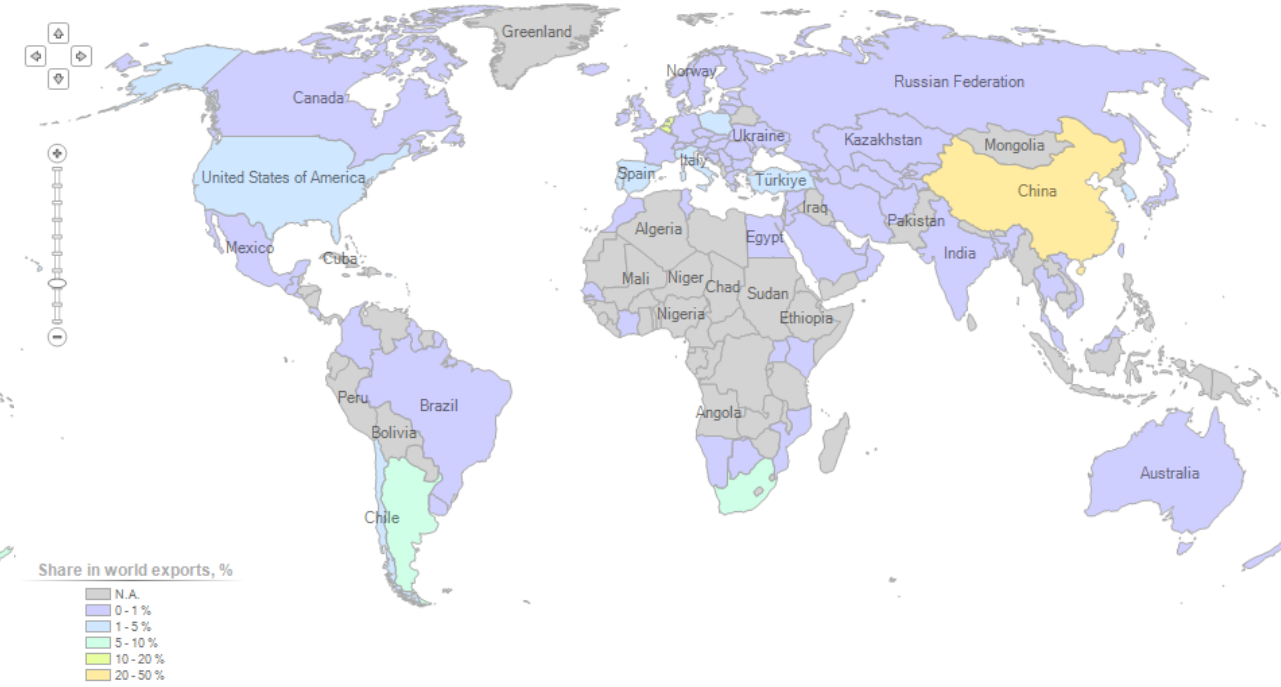
List of exporting countries for the selected product in 2024

Product : 080810 Fresh apples

List of exporting countries for the selected product in 2024

Product : 080830 Fresh pears

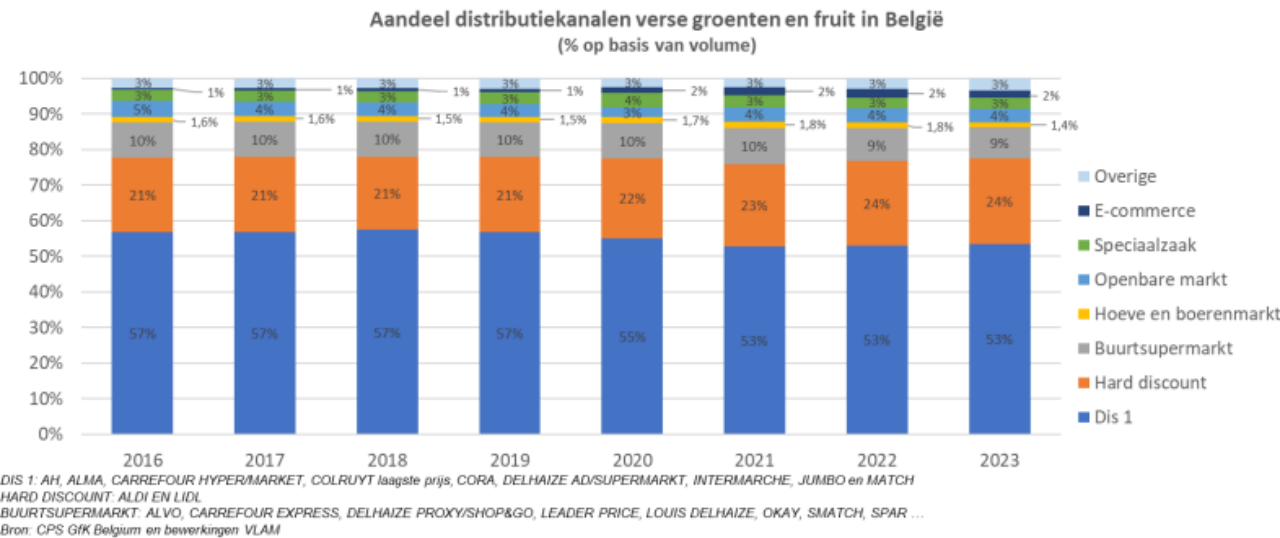

Kenmerken fruitteelt

Vlaanderen / België

- Fruitconsumptie (2023) →

- 59% eet dagelijks fruit
- Hoger bij ouderen, hoogopgeleiden

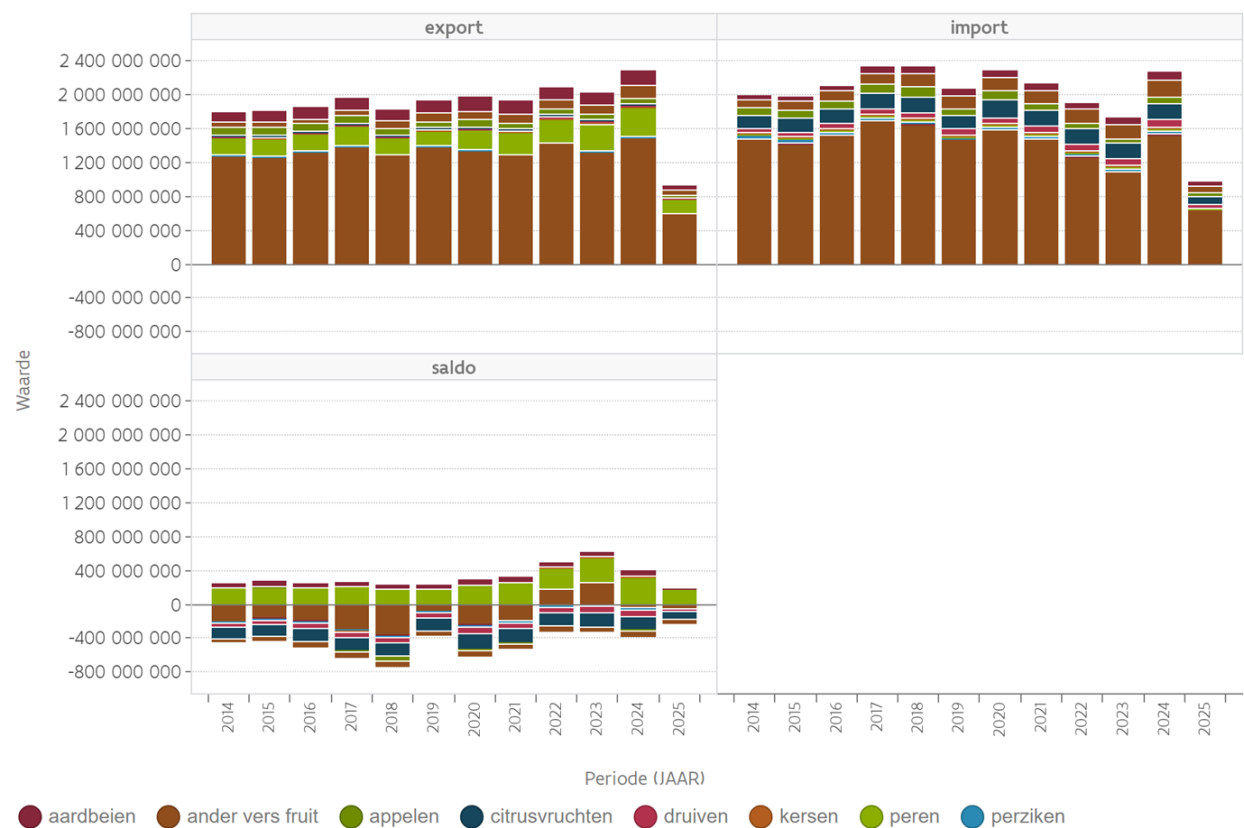
- Supermarkt = 86% vers fruit (en groenten)
- Korte keten = 1,4%
- E-commerce = 1% (2016) → 2% (2023)

Kenmerken fruitteelt

Agrohandel – VL/BE

- VL = doorvoerregio
- Peren

- Vers fruit ~ positief saldo (cijfers 2024)

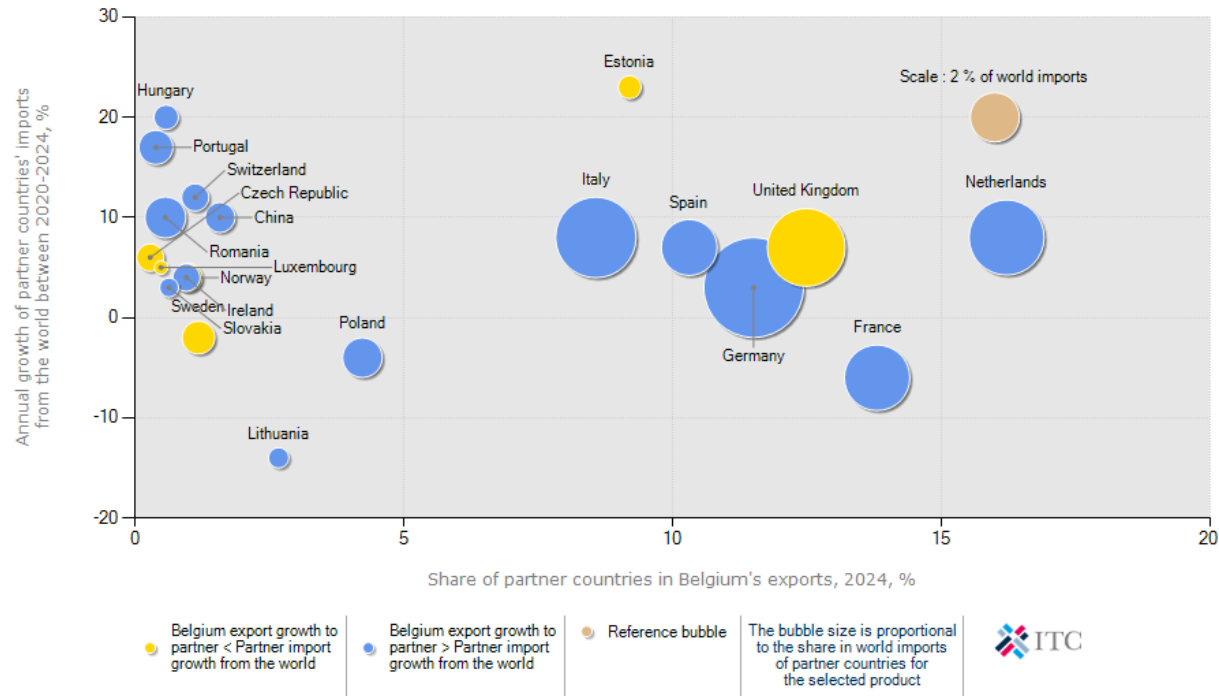

	Export	Import	Saldo
Aardbeien	190.332.836	111.434.460	78.898.376
ander vers fruit	150.087.480	202.992.871	-52.905.391
appelen	64.186.929	75.504.087	-11.317.158
citrusvruchten	22.395.494	180.826.273	-158.430.780
druiven	8.130.423	93.618.519	-85.488.096
kersen	21.596.903	14.552.847	7.044.056
peren	347.083.864	41.330.684	305.753.180
perziken	3.106.427	26.981.730	-23.875.303
pruimen	1.622.471	9.524.956	-7.902.485
zuidvruchten	1.480.690.522	1.511.479.941	-30.789.419
totaal	2.289.233.349	2.268.246.368	20.986.980

Kenmerken fruitteelt

Agrohandel

Prospects for market diversification for a product exported by Belgium in 2024
Product : 080830 Fresh pears

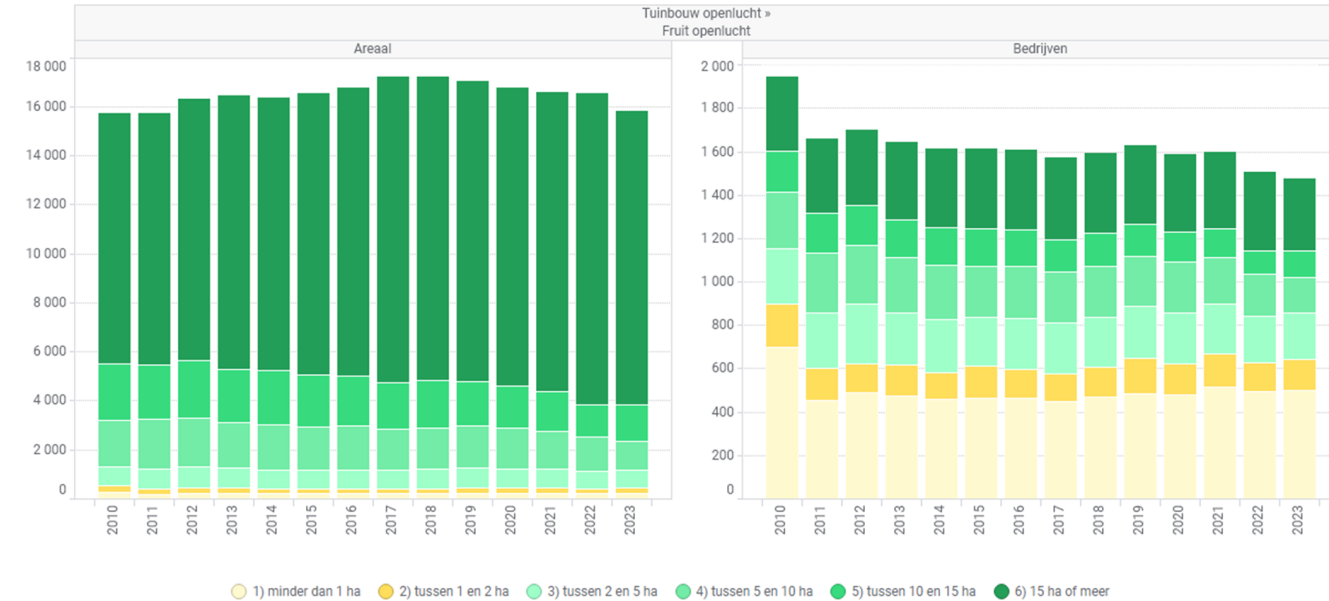
- Export BE verse peren

- Voornaamste export:

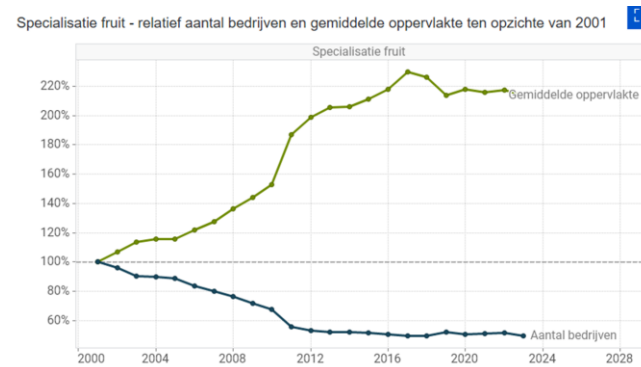
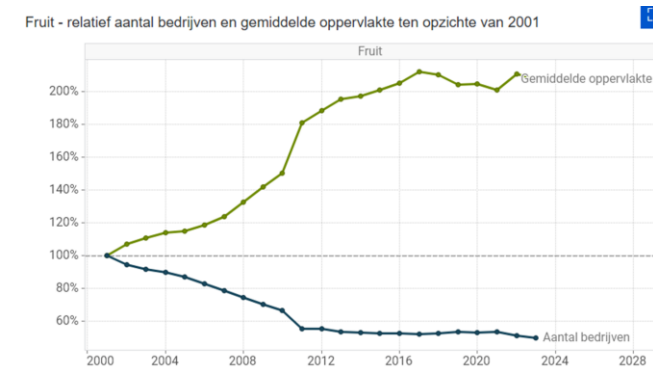
- NL (16%), FR (14%), VK (13%), DE (12%), ES (10%), EE (9%), IT (9%) = 83%

Kenmerken fruitteelt

Verdeling (absoluut)

- 7,7% landbouwbedrijven – 1.674 (2023)
 - Dalende trend
 - Gemiddeld 9,9 ha
- ±1/2 gespecialiseerd – 816 (2023)
 - Gemiddeld 17,4 ha
 - ±75% van het areaal = fruitteeltbedrijven > 15 ha

Bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

Bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

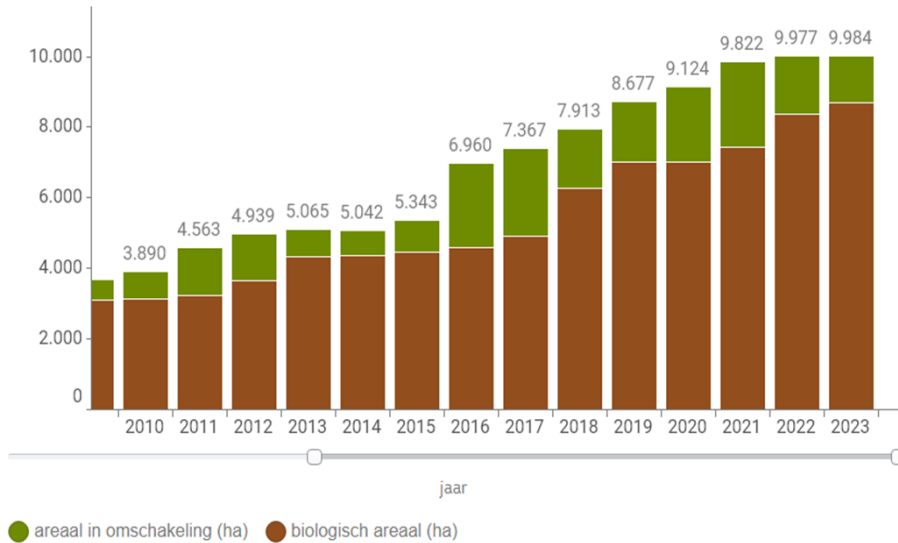
Kenmerken fruitteelt

- Areaal (2024)
 - Peren
 - 9.432 ha = 60% areaal fruit in open lucht
 - 2020-2024 t.o.v. 2010-2014 = + 22%
 - Appelen
 - 3.974 ha = 25% areaal fruit in open lucht
 - 2020-2024 t.o.v. 2010-2014 = - 28%
 - Kleinfruit open lucht
 - 925 ha = 6% areaal fruit in open lucht
 - 2020-2024 t.o.v. 2010-2014 = -5%

Areaal fruitteelten (ha), Vlaanderen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
TOTAAL FRUIT (OPEN LUCHT EN SERRES)	16.104,38	16.099,47	16.750,87	16.905,89	16.839,97	17.028,13	17.298,11	17.773,24	17.836,74	17.631,73	17.414,29	17.336,20	17.351,68	16.633,35	16.465,31
TOTAAL FRUIT IN OPEN LUCHT	15.742,52	15.744,13	16.332,47	16.447,14	16.378,36	16.556,06	16.789,07	17.220,26	17.219,86	17.030,71	16.753,45	16.587,85	16.539,85	15.830,93	15.654,60
TOTAAL BOOMGAARDEN	14.834,58	14.746,80	15.137,88	15.392,18	15.372,94	15.521,18	15.690,25	16.142,52	16.158,63	15.945,95	15.702,56	15.579,46	15.568,78	14.862,61	14.730,05
Waarvan appelen	6.369,22	6.157,14	6.343,85	6.290,60	6.188,10	6.035,34	5.742,39	5.614,14	5.400,93	5.215,14	4.917,77	4.800,40	4.726,99	4.192,18	3.974,44
Waaan peren	7.422,08	7.607,33	7.740,08	7.994,78	8.068,01	8.305,84	8.708,38	9.283,38	9.486,99	9.481,72	9.540,94	9.482,60	9.502,23	9.343,39	9.432,39
Waarvan kersen	943,13	888,50	832,68	883,49	932,70	990,92	1.040,95	1.043,81	1.041,77	998,35	983,04	1.014,24	1.040,23	1.051,75	1.043,78
Waarvan pruimen	45,33	28,93	20,38	20,57	18,08	18,48	16,76	16,71	20,91	25,16	31,60	36,52	41,39	42,43	50,39
Waarvan andere boomgaarden	54,82	64,90	200,89	202,74	166,05	170,60	181,77	184,48	208,03	225,58	229,21	245,70	257,94	232,86	229,05
TOTAAL KLEINFRUIT	907,94	997,33	1.194,59	1.054,96	1.005,42	1.034,88	1.098,82	1.077,74	1.061,23	1.084,76	1.050,89	1.008,39	971,07	968,32	924,55
Waarvan aardbeien	622,35	690,40	882,35	774,94	736,60	723,85	743,84	732,77	696,08	607,00	515,78	438,95	376,38	357,98	292,73
Waarvan frambozen	46,82	68,97	81,51	47,64	29,09	65,85	52,18	35,35	30,02	37,93	44,05	25,75	11,97	15,63	13,36
Waarvan rode bessen	68,90	65,10	61,25	49,01	47,23	31,40	37,40	37,41	39,14	52,38	57,74	56,00	53,89	52,52	44,89
Waarvan zwarte bessen	2,17	1,77	0,86	2,25	2,07	2,10	1,44	1,45	0,89	1,50	1,07	1,02	1,03	0,37	0,46
Waarvan andere bessen	113,93	110,37	114,73	108,45	113,36	116,47	134,26	137,71	138,28	188,30	195,19	230,74	233,41	189,28	164,17
Waarvan wijnstokken	53,77	60,72	53,89	72,67	77,07	95,21	129,70	133,05	156,82	197,65	237,06	255,93	294,39	352,54	408,94
TOTAAL FRUIT IN SERRES	361,86	355,34	418,40	458,75	461,61	472,07	509,04	552,98	616,88	601,02	660,84	748,35	811,83	802,42	810,71
Waarvan druiven	6,77	1,59	0,39	0,81	0,24	0,23	0,26	0,68	0,57	0,57	1,91	2,03	2,65	3,61	3,68
Waarvan aardbeien	306,70	314,54	351,06	395,79	398,11	410,62	425,18	453,56	501,11	495,31	556,51	617,62	681,81	670,87	687,31
Waarvan bessen	25,68	29,10	51,20	61,22	62,59	60,74	82,97	98,54	114,83	104,04	101,21	127,10	119,39	115,96	110,36
Waarvan andere fruitsoorten	22,71	10,11	15,75	0,93	0,67	0,48	0,63	0,20	0,37	1,10	1,21	1,60	7,98	11,98	9,36

Kenmerken fruitteelt

Biologisch areaal en areaal in omschakeling, in hectare

- Biologische fruitteelt

- Totaal areaal bio

- 85% volledig bio, 15% omschakeling
- 10.237 ha; 1,7% areaal (2023)

- ➔ 15% gespecialiseerde bio-fruitteeltbedrijven – 95

- ➔ 9% bio-areaal fruitteelt - ± 900 ha

636
landbouwbedrijven
+ 1,6 % in 2023

9.984 ha
areaal
+ 0,1 % in 2023

**Typologische indeling
biologische landbouwbedrijven**

- gespecialiseerde tuinbouw:
groenten in openlucht 25%
- gespecialiseerde akkerbouw 20%
- gespecialiseerde dierlijke productie 16%
- gespecialiseerde fruitteelt 15%
- overige gespecialiseerde bedrijven
bedrijven met combinaties
van activiteiten 10%

Samenstelling bioareaal

- grasland, weiden en bossen 40%
- voedergewassen/groenbedekkers 21%
- akkerbouw 19%
- aardappel, groenten en kruiden 11%
- fruitteelt 9%

Kenmerken fruitteelt

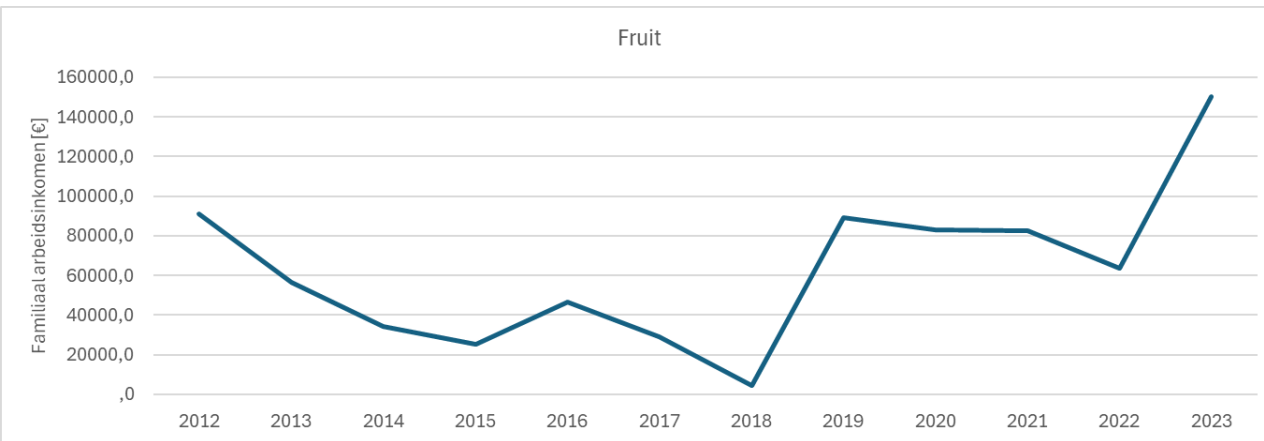
- Korte keten bij gespecialiseerde fruitteeltbedrijven
- Fruit
 - Populair en groeiend
 - 22% (2016) – 28% (2020) – 32% (2023)

	2016		2020		2023	
	1) korte keten	2) geen korte keten	1) korte keten	2) geen korte keten	1) korte keten	2) geen korte keten
Akkerbouw	483	5602	557	6678	555	6594
Groenten openlucht	126	382	143	373	146	239
Groenten onder glas	133	454	203	472	200	446
Fruit	181	656	237	595	265	551
Sierteelt	188	707	237	684	274	621
Melkvee	324	2553	408	2252	374	2233
Vleesvee	177	2948	232	2598	275	2700
Melk- en vleesvee gemengd	127	1431	88	850	64	648
Overige graasdieren	104	824	87	480	106	501
Varkens	77	2108	107	1914	98	1592
Pluimvee	43	546	56	555	59	540
Veeteeltcombinaties	64	998	78	792	54	579
Gemengde bedrijven	377	2368	452	2097	400	1645
totaal	2404	21577	2885	20340	2870	18889

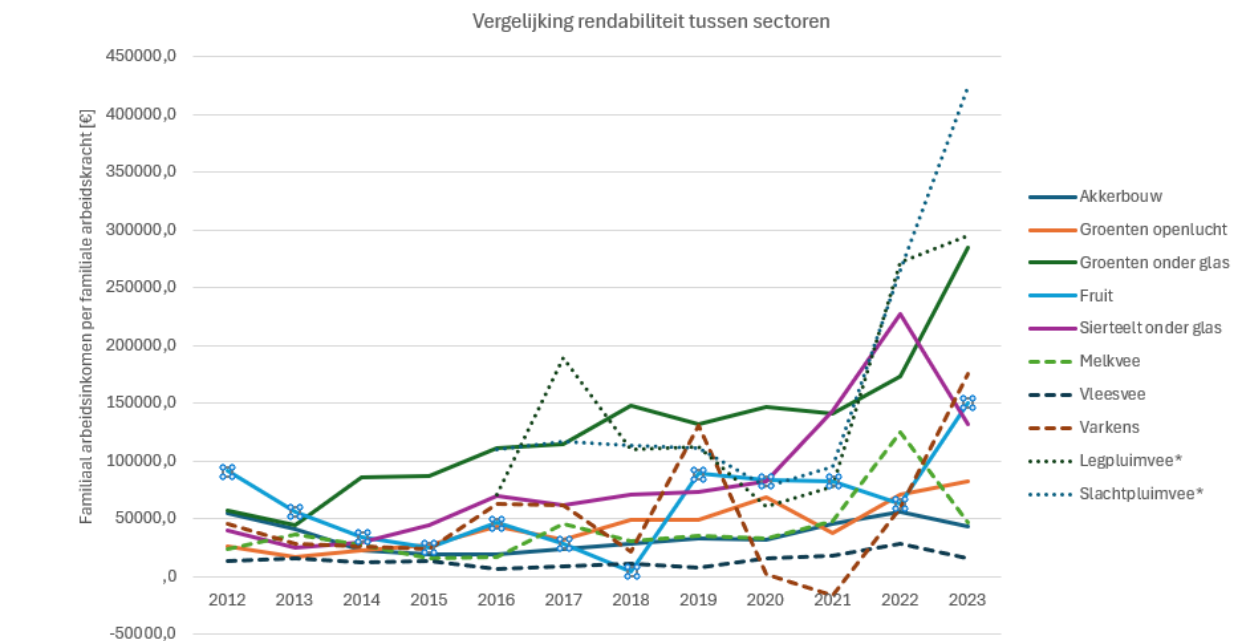
bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

Kenmerken fruitteelt

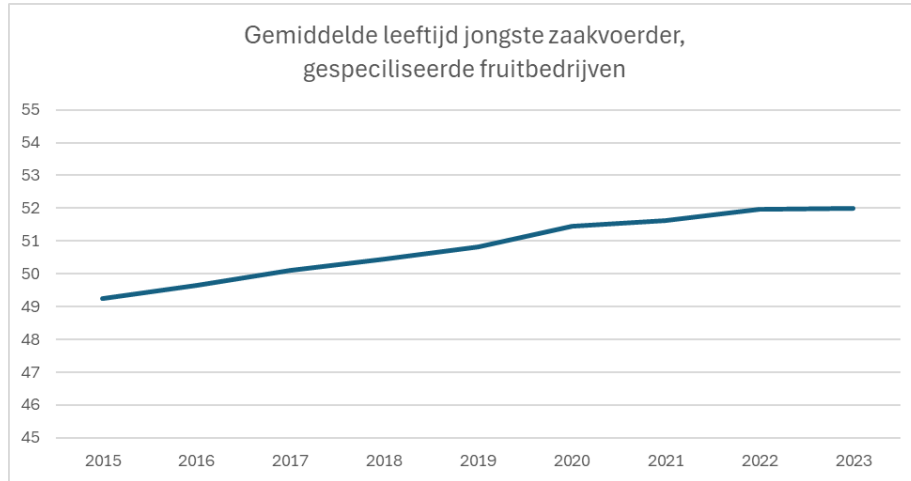
- Familiaal arbeidsinkomen per
familiale arbeidskracht

- Crisisjaren
- Volatiliteit

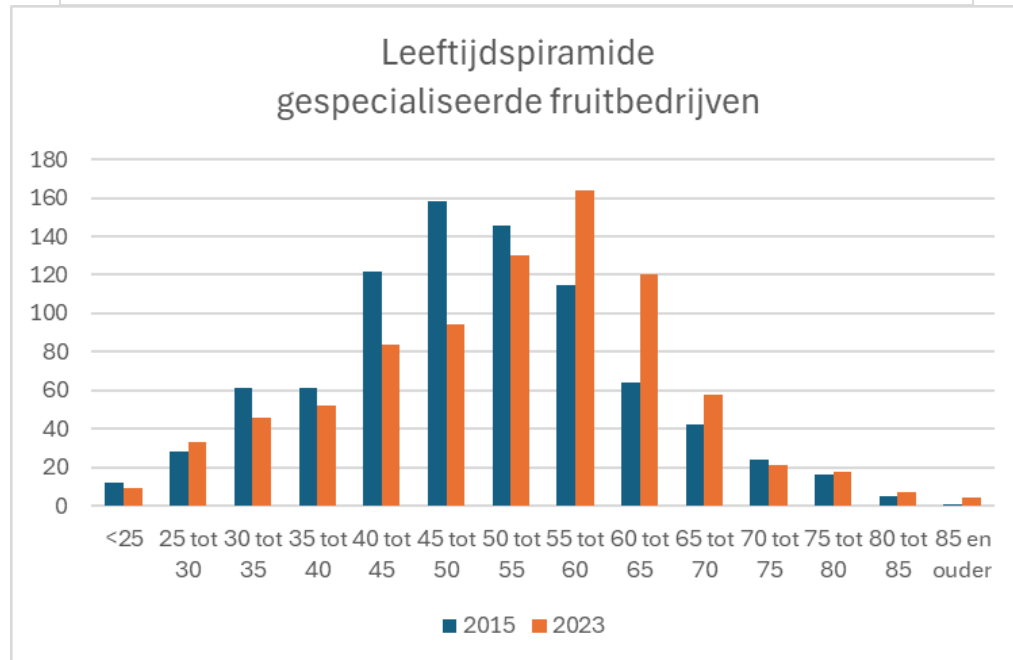

Kenmerken fruitteelt

- Gem. leeftijd jongste zaakvoerder ± 52 jaar

- Leeftijdspiramide
 - Vergrijzing
 - Instroom

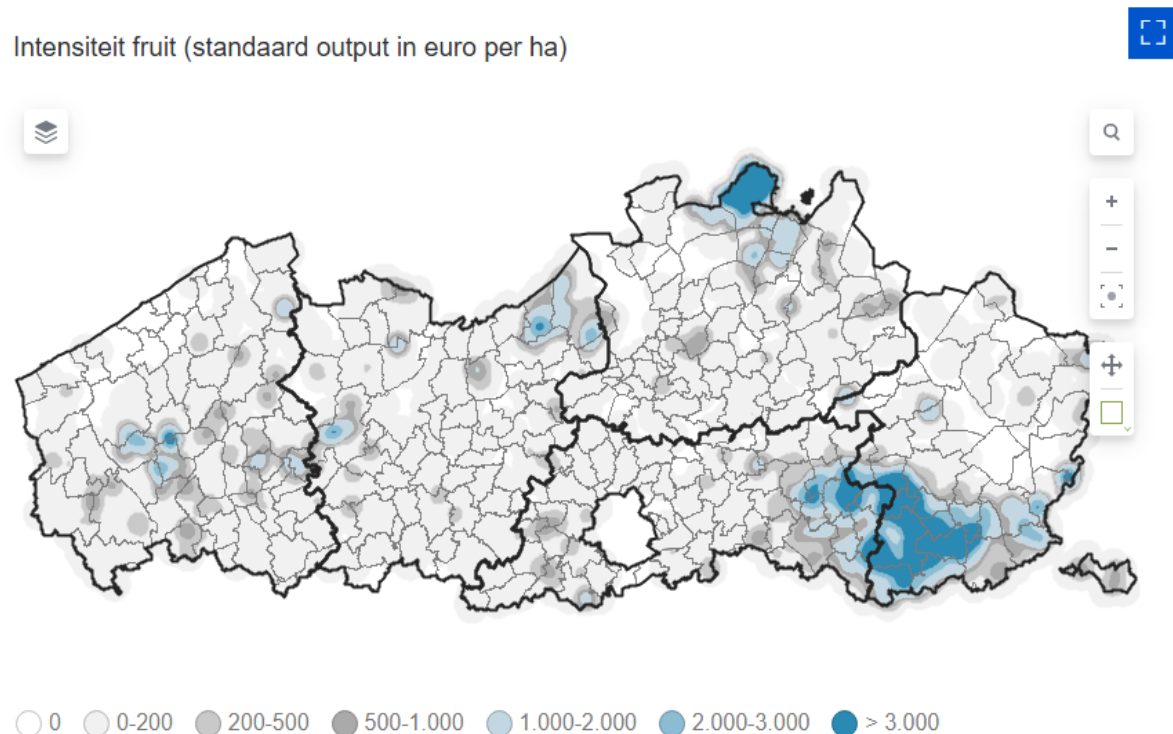
Kenmerken fruitteelt

- Mate van ketenorganisatie
- Fruitveilingen – PO's – UPO's

ERKENDE PRODUCENTENORGANISATIES (PO) EN UNIES VAN PRODUCENTENORGANISATIES (UPO)

PO	erkenningsnummer	Categorie
BelOrta	BE025	verse groenten, vers fruit en champignons
BND	BE013	producten bestemd voor verwerking
Coöperatie Hoogstraten	BE006	groenten en fruit
Green Diamond	BE023	groenten en fruit vers
Green Farm	BE022	groenten fruit vers
Ingro	BE020	producten bestemd voor verwerking
LTV	BE007	groenten en fruit
New Green	BE024	groenten en fruit
REO	BE009	groenten, fruit, champignons
Vegras	BE019	groenten bestemd voor de verwerking
VOC	BE012	champignons
VPOV	BE201	Varkensvlees
Beste Melk	BE102	Zuivel
Dairycam	BE103	Zuivel
Milcobel	BE101	Zuivel
Belgische Veehouders	BE503	Rundvlees
POVV	BE501	Rundvlees
Vlaams Hoevevond	BE502	Rundvlees
UPO	erkenningsnummer	Categorie
LAVA	BEG001	groenten en fruit
Unigrow	BEG006	groenten en fruit verwerking
Freshcoop	BEG007	groenten en fruit vers en verwerking

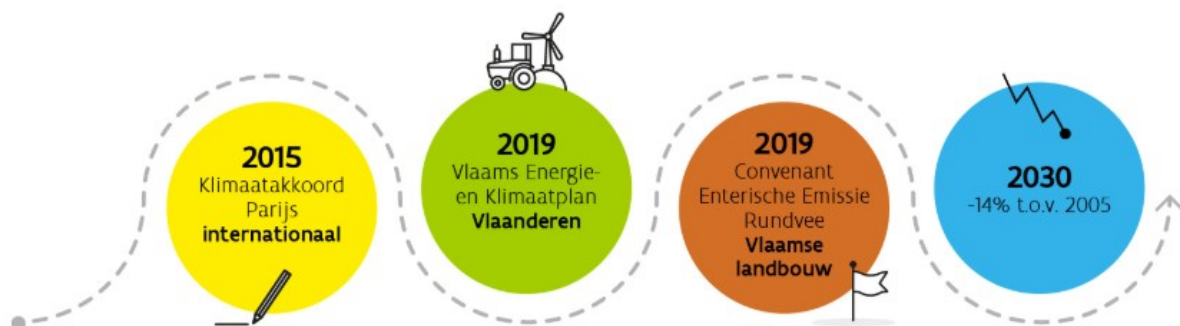
Ruimtelijke spreiding

Bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij op basis van eigen data

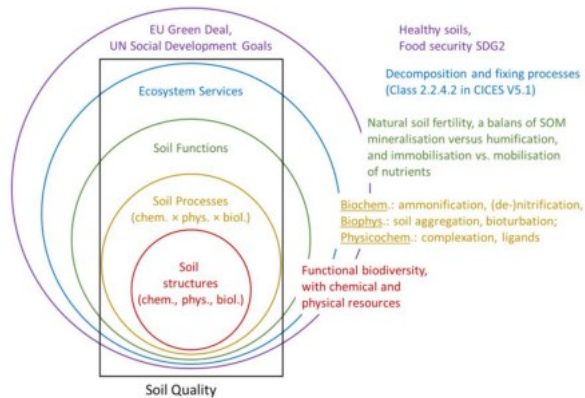
- Ruimtelijk: Haspengouw als belangrijkste gebied voor de pitfruitteelt

Contouren van de productie-omgeving

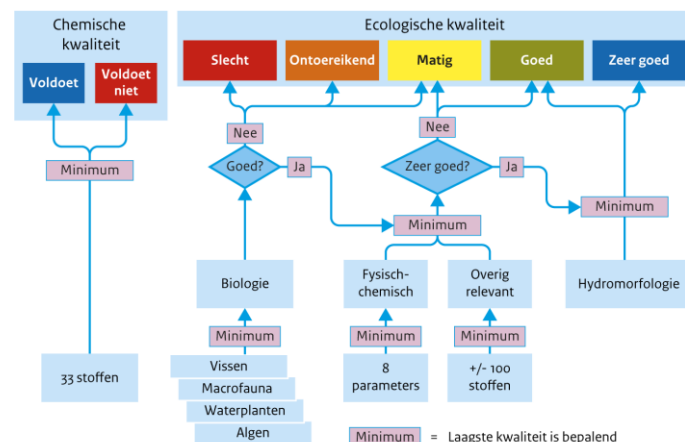
- Klimaatmitigatie
 - EU → klimaatneutraal 2050 (-90% tegen 2040) + LULUCF
 - VL → VEKP ~ KLIMREK
- Klimaatadaptatie
 - EU → klimaatbestendige EU tegen 2050
 - VL → kadertekst klimaatadaptatie landbouw

Contouren van de productie-omgeving

Figuur 6 Relatie tussen ecosysteemdiensten, bodemfuncties, bodemprocessen en bodemeigenschappen. Bodemkwaliteit (of bodemgezondheid) kan in principe op elk van deze niveaus gemeten worden. Bron: Faber et al., 2022.

Beoordeling waterkwaliteit volgens Kaderrichtlijn Water

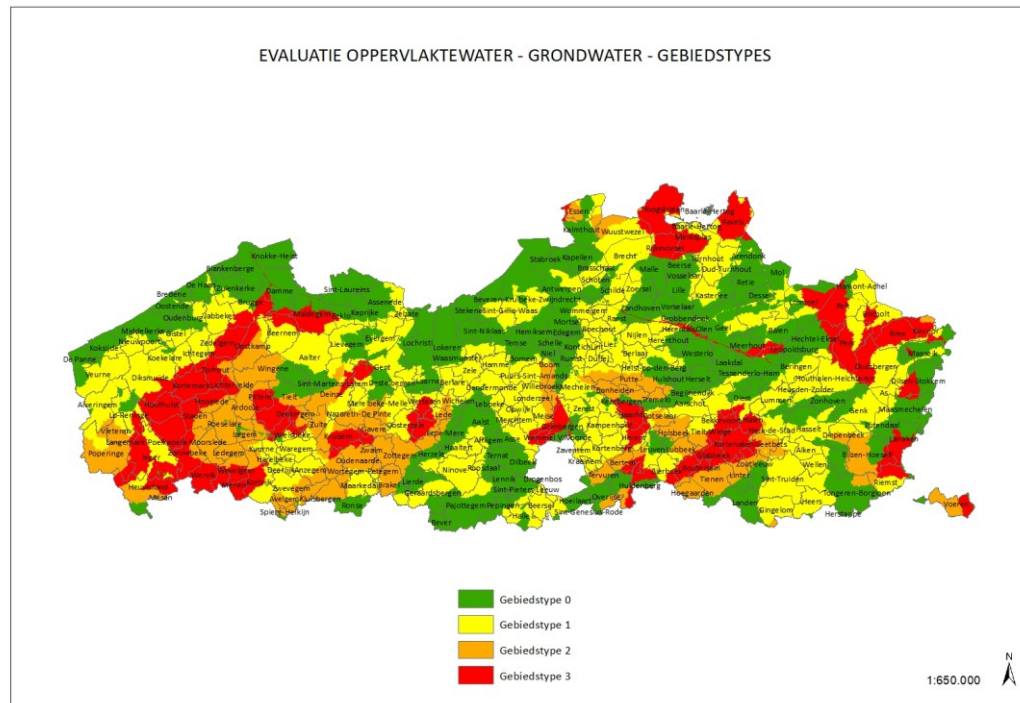

Bron: PBL

PBL/jul20
www.clo.nl/nh1q1205

- Bodem en Carbon Removal/Carbon Farming
 - EU: bodemmonitoring ifv. bodemgezondheid / °vrijwillige koolstofmarkt
 - VL: bodem(zorg)plan ifv. integrale bodemzorg + Actieplatform CRCF
- Water
 - EU: KRW: 'extra time' post 2027
 - VL:
 - Blue Deal
 - SPW, bodem en water meer sturend maken (ruimte, bodemzorg, sponslandschappen, ...), diffuse verontreiniging aanpakken, ...
 - Stroomgebiedbeheerplannen
 - Strat. waterzekerheidsdoelstellingen

Contouren van de productie-omgeving

- Bemesting
 - EU: NitraatRL ($<50 \text{ mg NO}_3 \text{ l}^{-1}$); RENURE
 - VL: opeenvolging MAP's; nu doelstelling richting 1/1/2027:
 - OW: $\leq 18 \text{ mg NO}_3 \text{ l}^{-1}$ per afstroomzone
 - GW: $-6 \text{ mg NO}_3 \text{ l}^{-1}$ tov MAP6 in afstroomzones onvoldoende kwaliteit
- Gewasbescherming / IPM
 - EU: RL duurzaam gebruik + doelen Green Deal (gebruik en risico -50% + aandeel bio +25% tegen 2030)
 - VL: 2023:
 - risico gebruik GBM -56% t.o.v. referentie 2011-2013; hoeveelheid gebruik GBM nam niet af
 - Federaal (NAPAN) + Vlaams (actieplan duurzaam gebruik pesticiden, IPM, fytolicensie)

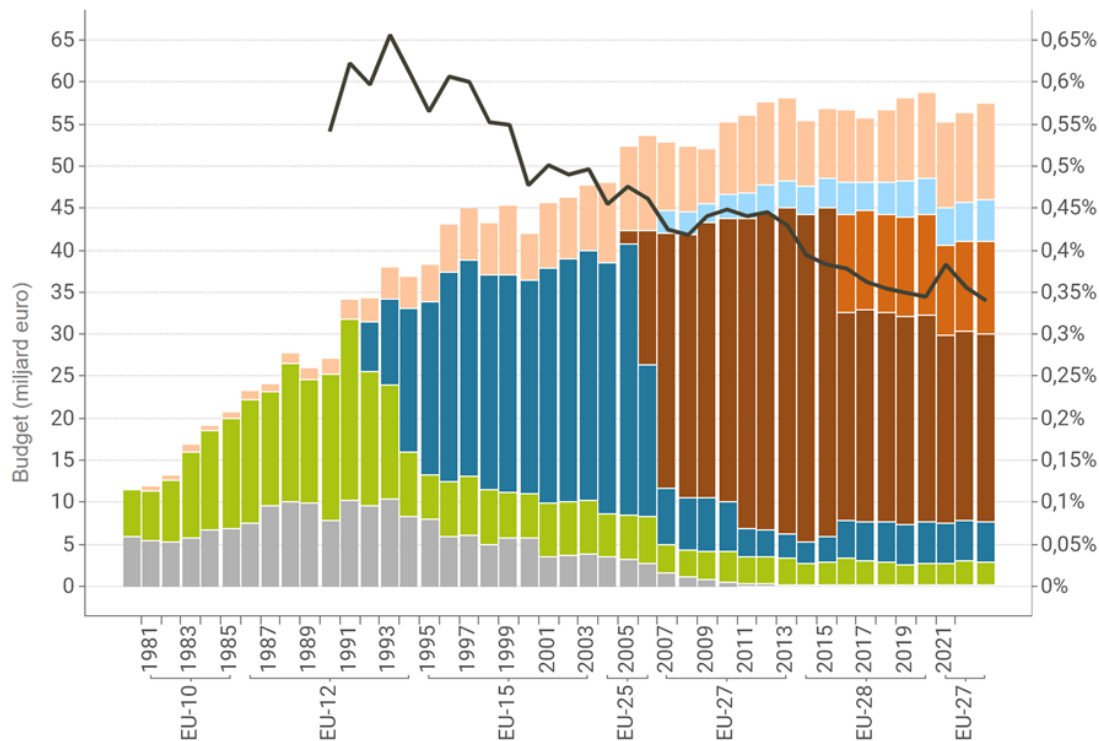
Contouren van de productie-omgeving

- Biodiversiteit en natuur
 - EU: Natuurherstelverordening met doelen 2030, 2040, 2050
 - Graslandvlinderindex / org. koolstof bouwland / %landbouwgrond KLE (2 van 3)
 - Index boerenlandvogelsoorten: +15% tegen 2050
 - Herstel ontwaterde veengebieden: op 50% van zulke gebieden tegen 2050, wv 1/3 vernat
 - + diversiteit bestuivers / ↑ populaties
 - VL: Natuurherstelplan in voorbereiding
- CSRD, CSDDD, EUDR, ...

Contouren van de productie-omgeving

Uitgaven van de EU voor het GLB en het hervormingspad van het GLB

EU-Samenstelling » budgetjaar

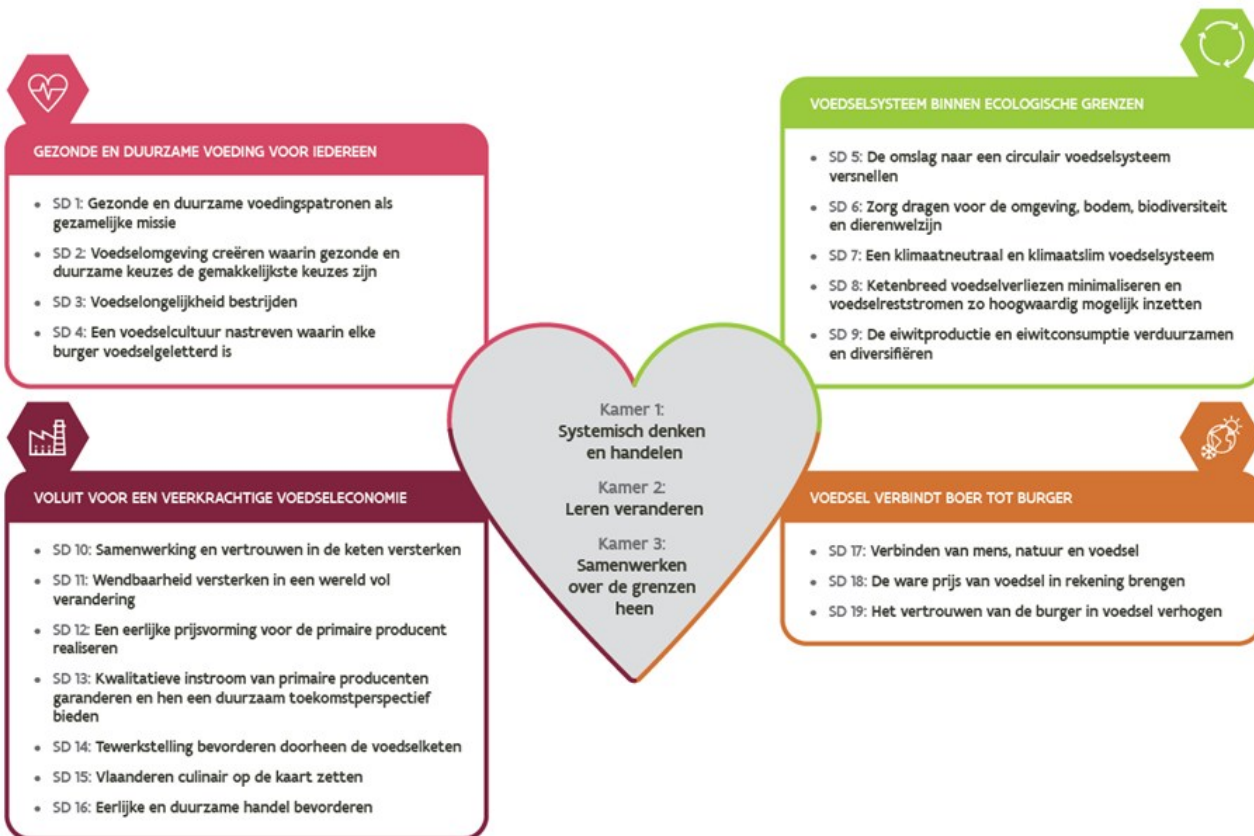
■■ export restituties ■■ overige marktsteun ■■ gekoppelde rechtstreekse steun
 ■■ ontkoppelde rechtstreekse steun, waarvan: ■■ vergroening
 ■■ plattelandontwikkeling - milieu en klimaat ■■ plattelandontwikkeling - overige ~ GLB als % EU bpb

- EU Visie voor Landbouw en Voedsel (febr. 2025)
 - O.b.v. strategische dialoog (sept. 2024), Draghi, Letta, Niinistö
 - Concurrentievermogen en duurzaamheid landbouw- en voedingssector op lange termijn
- Hervormingspad van het GLB
 - Commissievoorstellen GLB 2028-2034
 - Vlaamse / Belgische invulling

Pijler 1- en Pijler 2-maatregelen in het GLB-strategisch plan 2023-2027 voor Vlaanderen

Contouren van de productie-omgeving

- Vlaamse voedselstrategie
 - 4 strategische pijlers +systeemaanpak
 - 19 strategische doelstellingen
 - In praktijk met 'voedseldeals'
 - Eerlijke prijzen: samen werken aan eerlijke prijsvorming en echte prijzen
 - Catering: gezonde, duurzame en betaalbare voedingspatronen
 - Lokaal voedselbeleid: voedselstrategieën lokaal, provinciaal, regionaal
 - Agro-ecologie: kansen stimuleren, hindernissen wegwerken
 - Voedselhubs / voedselomgeving / jeugd
- Samenwerking beleidsdomeinen via 'voedselwerven'
 - Vlaamse eiwitstrategie
 - Werkagenda voedselketen VL Circulair
 - Actieplan voedselverlies en biomassa
 - Strategische visie korte keten
 - Strategisch plan bio
- Voedselveranderaars (inspirerende vb.)